

Rozdíly mezi SDH a JSDH obce

Sbor dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“)

je občanským sdružením působícím na úseku požární ochrany. Vzniká ze svobodné vůle svých členů rozhodnutých se sdružit za určitým účelem podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění. SDH je základní organizační jednotkou občanského sdružení s názvem „Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska“ (dále jen „SH ČMS“). SDH je samostatnou právnickou osobou. Má své vlastní IČO. Může podnikat a činit samostatné právní kroky. Má možnost více zdrojů svého financování. Může své finanční zdroje užít libovolně, avšak musí to být v souladu s posláním sdružení.

Jsou to například:

- členské příspěvky,
- dobrovolná práce členů a dalších osob,
- dary od fyzických a právnických osob,
- dotace, příspěvky a další podpory od státu nebo od orgánů územně správních celků nebo od orgánů místní správy,
- podnikatelská činnost (pořádání plesů, diskoték apod.),

Členství ve SDH je dobrovolné. Členem SDH může být jak fyzická, tak i právnická osoba. Členství je řádné (hasiči, mladí hasiči) a mimořádné (podporující, kolektivní, čestné). Členství vzniká na základě přihlášky, ustavující valné hromady sboru, nebo udělením čestného členství. Řádný člen platí členské příspěvky. Členem sboru může být doslova kdokoli - muž, žena, dítě, zdravý i nemocný. Práva a povinnosti členů určují Stanovy SH ČMS odlišně podle druhu členství.

SDH je povinna řídit se Stanovami SH ČMS a dalšími dokumenty SH ČMS, protože je jeho součástí. SH ČMS má orgány na několika (pěti) úrovních – ústřední, krajské, okresní, okrskové a místní. V rámci stanov a právních předpisů je rozhodování SDH ve věcech, které se týkají jen jich, zcela samostatné a vykonávají ho funkcionáři sboru, výbor sboru a valná hromada. Princip podřízenosti mezi úrovněmi orgánů SH ČMS se používá pouze při řešení společných zájmů a ve vymezených záležitostech.

SDH má vlastní majetek, který získal v minulosti nebo jej získává současnou činností. Může s ním volně disponovat.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen „JSDHO“)

je zřízena a spravována obcí v samostatné působnosti. Zřídit a spravovat JSDHO je povinnost obce daná zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění. Není právnickou osobou. Nemá IČO a nemůže činit samostatné právní kroky. Je financována výhradně obcí. Tyto výdaje musí být vynaloženy pouze na udržení akceschopnosti jednotky – tedy na funkčnost techniky, zdravotní a odborná připravenost členů jednotky PO apod..

Členství v JSDHO je rovněž dobrovolné. Vzniká na základě smluvního vztahu mezi fyzickou osobou a obcí (smlouva o provedení práce nebo jiný obdobný smluvní vztah podle zákoníku práce). Tyto fyzické osoby nevykonávají činnost v jednotce jako svoje zaměstnání. JSDHO je řízena obcí a Hasičským záchranným sborem ČR (resp. HZS příslušného kraje). HZS kraje řídí po odborné stránce výkon služby v jednotkách požární ochrany. Pro činnost jednotek požární ochrany jsou stanovovány metodické pokyny.

JSDHO nemá vlastní majetek a pro zásahovou činnost používá majetek ve vlastnictví zřizovatele – tedy majetek obce. Obec musí zřídit svou jednotku požární ochrany – JSDHO a udržovat

její akceschopnost. Obec dále zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDHO a zabezpečuje materiální a finanční potřeby JSDHO.

Starosta obce

jmenuje a odvolává velitele jednotky. Před jmenováním nebo odvoláním se k těmto krokům vyjadřuje HZS kraje (vyjadřuje se ke způsobilosti konkrétní fyzické osoby vykonávat funkci velitele). Starosta při jmenování či odvolání přihlíží k návrhu občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany. Toto je jediný legislativní vztah SDH a JSDHO. Je však nutno připomenout, že:

Přihlédnout k návrhu neznamena automaticky tento návrh přijmout. Může se tedy stát, že starosta jmenuje velitelem JSDHO jinou osobu než velitele SDH!

Občanským sdružením působícím na úseku požární ochrany není v České republice jen SH ČMS (i když je největším, nejpočetnějším a nejvýznamnějším občanským sdružením na tomto úseku) a její organizační jednotky – SDH. Jsou zde například Česká hasičská jednota a Moravská hasičská jednota a další, která mají stejné právo vyslovit návrh. Teoreticky je možné i to, že v jedné obci bude několik občanských sdružení působících na úseku požární ochrany a ty budou mít rozdílné názory a tedy i návrhy.

Starosta vůbec nemusí zřídit svou jednotku z členů SDH (vč. jejího velitele). Může ji postavit např. z fotbalistů nebo z obecních zaměstnanců, pokud splní zákonem stanovené podmínky.¹

Kategorie jednotek

JPO III - jednotka SDH obce s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace, která zabezpečuje jeden (JPOIII/1) nebo dva (JPOIII/2) výjezdy družstva minimálně o zmenšeném početním stavu a zřizuje se ve vybrané obci s počtem obyvatel zpravidla nad 1000 a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut, zabezpečuje SDH Dolní Roveň

JPO V - jednotka SDH obce s působností zpravidla pro území obce, která ji zřizuje, zabezpečuje SDH Horní Roveň, Komárov a Litětiny

Každá jednotka SDH obce musí být schopna na území svého zřizovatele plnit základní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva. K plnění speciálních úkolů na úseku ochrany obyvatelstva v obci vyvolaných specifickými riziky (povodňový plán, havarijní plán) i mimo území svého zřizovatele jsou v poplachovém plánu kraje předurčené jednotky SDH obcí zejména kategorie JPO V. Tyto jednotky jsou povolávány prostřednictvím příslušných operačních a informačních středisek (dále jen „OPIS“) HZS kraje. Každá tato předurčená jednotka SDH obce musí být schopna plnit i základní úkoly dané všem jednotkám PO.

V současném období, kdy nelze počítat s rozsáhlým nasazením AČR k plnění úkolů ochrany obyvatelstva, lze spoléhat především na dobrovolnou, popř. nařízenou pomoc. Občané provádějící určité činnosti by měli mít možnost obracet se na připravené odborníky v oblasti ochrany obyvatelstva, kterými by mohli být právě vyškolení členové jednotek SDH obcí. Jednalo by se například o stavění protipovodňových hrází, používání vysoušečů, odstraňování následků mimořádné události, provizorní řešení těchto následků (stržená střecha, výpadky elektřiny nebo dodávek vody). Výše zmínění členové jednotek by byli schopni nejen provádět základní činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva, ale i poskytovat potřebné informace jak občanům postiženým mimořádnou událostí, tak osobám zapojujícím se do výpomoci jako dobrovolníci.²

Vypracoval starosta okrsku č. 10 Dolní Roveň Bohuslav Cerman

¹ **mjr. Ing. Pavel Bér** vedoucí pracoviště IZS a služeb ÚO Pardubice HZS Pardubického kraje

² Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR Č. j. MV- 52763-6/PO-2008
Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí